

Чеченській республіці та їх медико-психолого-соціальна корекція // Московський психотерапевтичний журнал, № 4, 2003

3. Іванов О.Л., Смекалкина Л.В. Психологічний супровід медико-соціальної реабілітації інвалідів, які отримали важкі поранення і каліцтва в Чеченській республіці. // Матеріали V Всеукраїнській науково-практичній конференції з психотерапії та клінічної психології «Душевне здоров'я людини – духовне здоров'я нації» 24–30 червня 2002 М. : Изд. Інституту психотерапії. 2002., 318 с.

4. Іванов В.М., Голов Ю.С., Белінський А.В., Лямін М.В., Радостева Л.В., Дибов М.Д. Динаміка психофізіологічних показників у процесі медичної реабілітації у військовослужбовців, які постраждали в ході бойових дій в Чеченській республіці // Актуальні проблеми медичної реабілітації: Збірник наукових праць / За редакцією Іванова В.М., Голова Ю.С., Щеголькова А.М. – Т. 3. – М. : Изд. 6 ЦВГК МО РФ, 1998.

Фурман О.С., слухач магістратури
психологічного факультету Інституту
кримінально-виконавчої служби

ВИКОРИСТАННЯ ДОСВІДУ ПСИХОЛОГІЧНОГО СУПРОВОДУ ПСИХОТРАВМОВАНИХ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ У ПРАКТИЦІ НАДАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ УЧАСНИКАМ АНТИТЕРОРИСТИЧНОЇ ОПЕРАЦІЇ

Службово-бойова діяльність військовослужбовців Національної гвардії України (НГУ) як за звичайних, так і надзвичайних обставин характеризується підвищеним моральним, психологічним і фізичним навантаженням, пов'язана з небезпекою для їх життя та здоров'я.

Як свідчить досвід участі особового складу частин та підрозділів НГУ у антитерористичній операції, психотравмуючі фактори екстремальної ситуації можуть викликати розлади психіки військовослужбовців різного ступеня важкості.

У тому числі військовослужбовці можуть отримати бойові психічні травми, під якими розуміють психічні розлади,

порушення і захворювання, які виникають у результаті впливу факторів бойової обстановки та умов військової служби на психіку військовослужбовця й ведуть до часткової, або повної втрати їхньої боєздатності.

Практика функціонування силових структур передових країн світу свідчить, що за умов виникнення бойових психічних травм можливе використання психологічного супроводу особистості, як системної інтегративної технології ефективної психологічної допомоги військовослужбовцю, що передбачає підтримку природних реакцій, процесів і станів людини та створення умов для її переходу від допомоги ззовні до самопомоги.

При цьому в рамках супроводження створюються не штучні відносини між фахівцем та клієнтом, як у випадку психотерапії, а природні підтримуючі стосунки при яких стає можливою реконструкція образу світу й відновлення зв'язків людини з самою собою, оточуючим світом та суспільством.

У процесі здійснення супроводу військовослужбовця, який отримав бойову психічну травму, реалізуються три основні стадії роботи: 1) діагностична, 2) реабілітаційна, 3) завершальна.

Важливими діагностичними показниками, які дозволяють орієнтуватись щодо ступеня адаптованості військовослужбовця до життя є його *образ Я*, психологічний сТАН особистості та фіксованість або гнучкість способів поведінки.

Завданнями реабілітаційної стадії є: створення безпечного простору та формування довіри до фахівця, травматичного досвіду та відродження віри у можливість позитивного майбутнього, робота з руйнівними почуттями, зміцнення свого *образу Я*, засвоєння нових життєвих ролей та моделей поведінки, формування готовності до змін у реальному житті.

У завершальній стадії два основні завдання: 1) повне прийняття людиною відповідальності за себе та своє життя; 2) вихід з позиції клієнта й відокремлення від фахівця, який здійснював супровід.

Отже, наведена інформація щодо сутності та змісту психологічного супроводу психотравмованого військовослужбовця визначає доцільність використання цієї технології у сучасній практиці функціонування НГУ, особливо

при наявності значної кількості військовослужбовців-учасників антитерористичної операції.

Умовами, що забезпечать успішність практичного застосування психологічного супроводу є: глибоке розуміння його сутності, змісту та методики реалізації відповідними фахівцями; сформоване уміння фахівця уловлювати зворотній зв'язок та маневрувати при спільній роботі з постраждалим; зрілість фахівця, який повинен сприяти створенню умов для переживання, об'єктивації, рефлексії та реконструкції образу світу клієнта при проходженні з ним всіх описаних стадій супроводу; взаємна погодженість організаційних, виховних та психологічних впливів суб'єктів психологічного забезпечення діяльності формувань НГУ щодо надання ефективної психологічної допомоги військовослужбовцям, які її потребують.

Список використаних джерел

1. Кривоконь Н.І. Соціально-психологічне забезпечення соціальної роботи: [монографія] / Кривоконь Н.І. – Харків: видавництво ФОП Олійник, 2011. – 480 с.

2. Реабілітація поранених бійців в Україні буде проводитись спільними зусиллями.

Мартінішин В.В., слухач магістратури психологічного факультету Інституту кримінально-виконавчої служби

Науковий керівник: Сова М.О., завідувач кафедри пенітенціарної педагогіки та психології Інституту кримінально-виконавчої служби, доктор педагогічних наук, професор

ПСИХОЛОГІЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ УЧАСНИКІВ АНТИТЕРОРИСТИЧНОЇ ОПЕРАЦІЇ

Повертаючись з війни, солдат потрапляє у зовсім інший світ, де немає вибухів, стрілянини, передчасної смерті. Одне з найважливіших завдань, що постають перед суспільством, котре зустрічає своїх солдат із війни, – це психологічна реабілітація військовослужбовців. Відсутність адекватної реабілітації має